

20 GODINA INKLUZIJE ŠIBENIK

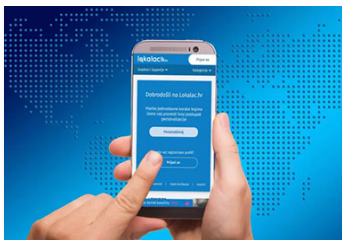
Kamen po kamen – baštinska terapija

ŠIBENIK | Autor: Š.I. | 09.09.2023 u 09:43

Kako je Nadia Varunek Zagrepčanka rodom, a Dalmatinka izborom, projektom koji objedinjava tradiciju , kulturu i inkluziju Šibenik postavila na važno i inovativno mjesto u priči o ubrojuom društvu.

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA

Nova digitalna platforma osvaja publiku! Saznajte o čemu je riječ

Sponsored by Midas

Piše: Josip Antić

Slatki bomboncin od inkluzije zatekao me podno Plavoga nebodera. Riječ je o projektu koji u sebi spaja tradiciju, kulturu, inkluziju sve začinjeno s puno umijeća i entuzijazma. Priču mi predstavlja njena inicijatorica i buduća voditeljica projekta Nadia Varunek.

Nadia je Zagrepčanka rodom, a duhom mi se čini čeljade koje gdje god da ga staviš doda - dodanu vrijednost. Pogotovo ako je uz more.

Ta diplomirana etnologinja i kunst historičarka najprije je Pašmanu donijela danas jedan od najprepoznatljivijih outdoor evenata ovog dijela Dalmacije - legendarni Škraping, pustolovinu kroz krš i draču zbog koje se do Jadrana poteže sa svih strana svijeta.

„Neš ti“ kamena!

Desetak godina kasnije Nadia živi u Šibeniku, a njena umješnost da tamo gdje drugi reagiraju sa "neš ti" vidi širu sliku, prepozna detalj i sklopi u dobru vibraciju nije oslabila. Dapače.

Nakon što je lani u Inkluziji svoje umijeće u vođenju projekata iskazala u projektu "Odluči i kreni", ove godine sklopila je slagalicu što je, kako sam imao čuti, izazvala veliko odobravanje Ministarstva kulture i medija, institucije koja je raspisala natječaj vezan uz kulturološke programe za osobe s tjelesnim i mentalnim teškoćama.

A što je Nadia ponudila korisnicima šibenske Inkluzije?

Ono čega Dalmacija ima u izobilju - kamen!

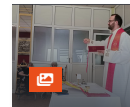
O umijeću slaganja kamena na kamen svjedoči gotovo svaki otok, svaka šaka plodne zemlje u priobalju, svaki ograđeni pašnjak put brda.

Vještina je to koja se u ovim krajevima prakticira od Ilirskih vremena, baštini se naraštajima, toliko uporno, samozatajno i ustrajno, da joj nisu naštetila desetljeća zaborava. Riječ je o suhozidu, zidanju konstrukcija od kamena bez upotrebe vezivnog materijala. Na ogoljenom kršu, suhozid je nezamjenjiva manualna tehnika za izradu zaklona, putova i prepreka, a posebice za prilagodbu kamenitih terena poljodjelstvu.

// IZ KATEGORIJE

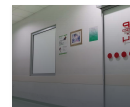
Vijećnik Ivan Slavica (NLJ) odgovara Hrvoju Dunkiću (HDZ): Najviše ...

U Cvjetnom domu proslavljen blagdan Uzvišenja svetog Križa

U sklopu Europskog tjedna mobilnosti u Šibeniku besplatne vožnje biciklima

Odjel neurologije dobio novi ultrazvučni uređaj: Želimo pružiti što ...

// RADOVI U TIJEKU

Zbog kvara na cjevovodu do 15 sati vode neće imati mještani Tišnjanske Dubrave.

11.07.2023

Zbog planiranih radova na elektroenergetskim postrojenjima, osim u slučaju odgode radi više sile, u petak od 9 do 12 sati bez električne energije bit će korisnici u Vodicama (Zatonska od broja 80)

28.06.2023

POŠALJI VIJEST

Imaš informaciju iz prve ruke, fotografiju, video, dobru ideju ili te nešto muči?

Podijeli to s nama!

Najveći dio gradnje u našem obruču se u prvom radnom najamničavijem razinu zapošljavanja novog zemljišta – prikloni ograđivanja, oslobađanja zemlje od kamena, izvedbe terasa, te izrade jednostavnih kamenih zaklona za privremeni boravak. U kasnijoj eksploataciji, umijeće se koristi za održavanje i popravak građevina, pohranu viška kamena koji obradom izlazi iz zemlje, funkcionalne preinake i slično", kažu o suhozidu stručne publikacije objašnjavajući čime su stari neimari oduševili UNESCO, toliko da su njihovo umijeće uvrstili u svjetsku listu nematerijalne baštine. Na terenu, pak, kad upitate domaći svijet čut ćete:

"Ovo ti je gromača, ovo međa, ono tamo mocira, mocir, masiera, redina, prizida, zid, mrtvi zid, mrtvi mir, bunja ... Tako to mi zidamo oduvik..."

S dodatkom kako jesu najvještiji zidari poznati i cijenjeni u svojim lokalnim zajednicama ko popovi, učitelji ili likari. Bar je tako, nekad bilo.

Slaganje smiruje

"Ideja da suhozid prepoznam kao idealan za Inkluziju zapravo je došla iz mog osobnog iskustva, dok još za koncept Inkluzije nisam ni znala. Radeći u TZO Tkon na Pašmanu, zajedno s kolegicom najprije sam osvijestila baštinsku važnost suhozidne gradnje, a onda počela organizirati radionice kako bi je zaštitili i uvrstili u ono što se zove turistička ponuda. U tome nam je obilato pomogla Udruga Dragodid koja je prva u Hrvatskoj počela s organiziranom zaštitom i promicanjem tog bisera, svojevrsnog spoja nematerijalne i materijalne baštine. Udruga već desetljećima pruža iskusne edukatore i voditelje radionica stručnjaka za gradnju suhozida. Radeći s njima, birajući i slažući, kamen, popravljajući stare međe, razgledajući bunje, i sama sam osjetila draž fokusiranosti i sabranosti, kad se suhozidanju doista prepustite. Gomila misli, problema koje inače vučemo sa sobom jednostavno se makne u stranu dok biramo i slažemo kamenje", priča Nadia, uvjereni da je taj terapijski učinak kamena moguće prenijeti svakom tko se posveti suhozidu.

Ipak, za put od prve lampice u glavi do programa inkluzije koji će proći zahtjevne kriterije Ministarstva i dobiti sredstva, treba posložiti podosta kockica.

Baština svima

"Osobe s intelektualnim teškoćama često imaju otežan pristup kulturnoj baštini zbog nedostatka prilagođenih programa i materijala. A rekla bih i predrasuda: u stilu, nije li njima kultura preteška? Naravno da nije, riječ je o pristupu. Zato je naš cilj bio ne samo pomoći toj populaciji nego i podići društvenu svijest o važnosti inkluzivnih projekata u kulturi. Osobe s intelektualnim teškoćama često nemaju pristup obrazovnim resursima koji su prilagođeni njihovim sposobnostima, a i institucije koje bi se mogle u tome uključiti i same trebaju dodatne informacije. U tome je je naš projekt neka vrst poveznice.", priča Nadia.

Program koji starta u rujnu trajao bi šest mjeseci, tijekom jeseni i zime, a ne bi stajao samo na edukacijskim radionicama i praktičnim vježbama.

"Svakako ćemo dobar dio vremena provoditi objašnjavajući osnovne principe, puno manje u učionici, više na terenu, ali time naša misija nije iscrpljena. Planiramo izradu i prezentaciju brošure o suhozidnoj gradnji prilagođene korisnicima Inkluzije. Nadalje, u sklopu Centra pokrenut ćemo osmišljavanje i izradu suhozidnog suvenira. Program ima i drugi krak - on edukativno želi djelovati na zajednicu koja treba biti partner u inkluziji," kaže Nadia.

Bunja All Inclusive?

U tu svrhu djelnici Inkluzije priredit će edukativna predavanja. U tom smislu osobito je važno da je partner Inkluziji Muzej grada Šibenika. Od stručnjaka za suhozidnu gradnju Nadia ističe Duju Mikelića, Anu Jadrijević i dr. sc. Jadrana Kalu.

"Oni su odgovorni za pružanje tehničke ekspertize i znanja o suhozidnoj gradnji. Davat će nam smjernice i savjete u vezi s tehnikama gradnje, odabiru materijala i sigurnosti, i voditi radionice za sudionike projekta. Sigurna sam da ova suradnja omogućuje nastavak aktivnosti i podršku u daljnjem razvoju inkluzivnih kulturnih programa. Vjerujem da se na takav način stvara trajna promjena u načinu razmišljanja i pristupa muzejskih djelatnika". kaže Nadia.

Znači li to da bismo pred proljeće negdje u polju među suhozidovima mogli očekivati vjerojatno prvu u svijetu Inkluzivnu bunju ili turistički Bunja All Inclusive?

"Mislim da je to malo pretjerano, ali nadam se da će se zaljubiti u taj dio baštine i možda izvještiti u prepravcima starih suhozidova. Ali, tko zna možda se među dvadesetak polaznika koliko ih očekujemo krije i netko čiji će životni san biti da sagrađi ili čuva neku njemu posebno dragu bunju.", kaže Nadia.

Članci iz serijala o inkluziji financirani su iz programa poticanja novinarske izvrsnosti Agencije za elektroničke medije

Podijeli:

// PROMO

PROVJERITE UVJETE

Ceste Šibenik traže električara

ISCRTVANJE USANA, OBRVA I KAPAKA

Iskoristite odlične popuste na trajnu šminku kod Jelene

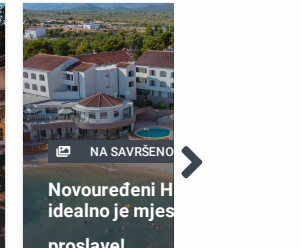
Radakl

JEDINSTVENA KOMBINACIJA SASTOJAKA

Victoria je hram vrhunskih jela, a vrijeme je da isprobate pizzu

kućel

NA SAVRŠENO

Novouređeni H idealno je mjes

proslavel